

זוהר גוון

פרשת
פקודי

רמזים על פרשת השבוע

בס"ד

גאולת הכלל במשפט והפרט בצדקה

"אלה פקודי המשכן משכן העדת אשר פקד על פי משה עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הפהן" (לח כא)

רש"י שנתמשכן שתי פעמים,

בספר תורת חיים (מתורת בריסק) בישעיהו כתוב "ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה", מה ההבדל שזה במשפט וזה בצדקה, כולם הרי גלו מאותו טעם?

מבאר שציון הולך על הכלל, במשפט, יש הבטחה מהקב"ה "ושבו בנים לגבולם", אך "ושביה" – "בצדקה", כלומר, כל יחיד באופן פרטי גאולתו אינה מובטחת אלא היא תלויה בזכויותיו. אולי יש לפרש, ש'צדקה' היינו שהקב"ה נותן במתנת חנים ולא משורת הדין.

הבאנו רמז מהגרי"ח זוננפלד ציון במשפט תפדה ושביה בצדקה, בגימ' תלמוד בבלי ותלמוד ירושלמי,

שהגאולה תבוא רק על ידי התורה, "במשפט תפדה" - זה תורה.

סוף

גם אלה שתורמו עם כוונות לא טובות על ידי החיבור למשכן נתעלה

"ואת האלה ושבע המאות וקמשה ושבעים ויום לעמודים וצפה ראשיהם וחסק אתם" (לח כח)

במדרש כתוב שמה רבינו שכח מה שעשה בסכום הכסף הזה, עד שהקב"ה גילה לו שעשה אותם ויום לעמודים, וזה לשון המדרש רבה: משכן העדת אשר פקד על פי משה, כל מה שהיה עושה על פי משה, שנאמר: אשר פקד על פי משה. וכל מה שהיה משה עושה על ידי אחרים, שנאמר: עבדת הלוים ביד איתמר בן אהרן הפהן, לא עשה אלא משנאמר מלאכת המשכן, אמר להם בואו ואני עושה לפניכם חשבון. אמר להם משה: אלה פקודי המשכן, כך וכך יצא על המשכן, עד שהוא יושב ומחשב שכח באלף ושבע מאות וקמשה ושבעים שקל מה שעשה ויום לעמודים, התחיל יושב ומתמהמה, אמר עכשו ישראל מוצאין ידיהם לאמר משה נטלן. מה עשה האיר הקדוש ברוך הוא עיניו וראה אותם עשויים ויום לעמודים, אותה שעה נתפסו כל ישראל על מלאכת המשכן, מי גרם לו על ידי שישב ופיסן. ע"כ.]

צריך להבין מה היתה הסיבה שנשכח ממה רבינו חשבון הכסף הזה,

אומר הרבי מקוצק שלמעשה כל הדברים שהיו במשכן נודבו בחלקם על ידי צדיקים יותר וחלקם ע"י צדיקים פחות... וככל שהנתינה היתה גדולה בדרגה שהנודב היה צדיק יותר ונדב לשם שמים כך שימשה נדבתו לדבר מקודש יותר, מעתה אומר הרבי מקוצק, הכסף הזה משה רבינו לא ידע מה עשו אותו, היה זה כסף שנודב על ידי

מה בגליון?

גאולת הכלל במשפט והפרט בצדקה

גם אלה שתורמו עם כוונות לא טובות על ידי החיבור למשכן נתעלה

זכרון מלא – מרמז על זכירת זכויות ועוונות

נתינת צדקה בפרסום

המספר ח"י, בציווי המשכן, בתפילה, בן ח"י לחופה

ענן ד' בגימ' קו"ץ

פנינים יקרים על ספר התהלים (ג')

מאוצרו של זקנינו ה"בית אברהם" מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה

שחז"ל דורשים "הקל קול יעקב" בזמן שהקול קול יעקב אין הידים ידי עשיו, וביאר הגר"א שדרשו כן חז"ל ממה שכתוב חסר "הקל קול יעקב" ואז חלילה הידים ידי עשיו, נמצא אם כן שמה שכתוב חסר זה מראה על חסרון?

וצ"ל שתלוי בכל מקום לפי העניין, שקול יעקב בכתיב חסר משמע 'קל', אבל באבני זכרון וכו' אם חסר מראה שיש רק זכויות, אבל בכתיב מלא מסמל שיש גם זכויות וגם חובות וזה פחות טוב. ויל"ע.

נתינת צדקה בפרסום

"וַיַּעַשׂוּ פְּעֻמֵי זָהָב וַיִּתְּנוּ אֶת הַפְּעֻמִּים בְּתוֹךְ הָרַמְּנִים עַל שׁוּלֵי הַמַּעֲיֵל סָבִיב בְּתוֹךְ הָרַמְּנִים: פְּעֻמָּן וְרַמָּן פְּעֻמָּן וְרַמָּן עַל שׁוּלֵי הַמַּעֲיֵל סָבִיב לְשֵׁרֵת פְּאֶשֶׁר צָהָה אֶת מִשְׁחָה" (לט כה-כו)

יש מחלוקת ראשונים, רש"י מפרש שהרימונים היו בין הפעמונים, אבל הרמב"ן סובר שהיו בתוך הרימונים,

אומר החת"ס שלולי דמסתפינא היה אומר שאלו ואלו דברי אלקים חיים שהיו גם כן וגם כך,

והנה בגמ' ערכין טז כתוב שהמעיל מכפר על עוון לשוה"ר, אומר החת"ס יש שני מיני לשוה"ר, יש אופן שמדבר בגנותו של השני ויש עוד מין לשוה"ר שמדבר במעלות עצמו על השני, (או שמקטין את השני או שמגדיל את עצמו) וגם על זה מכפר המעיל,

הפעמון שהיה בתוכו הרימון הוא פעמון המשמיע קול וכיפר כנגד אלו שאמנם מלאים מצוות כרימון, אך משמיעים אותם לרבים ומתגאים בהם והרימון שבין הפעמונים בא לכפר על לשוה"ר ממש,

וזה רמוז בפסוק "פזר נתן לאביונים צדקתו עומדת לעד" (תהלים קיב), במצוות צדקה משובח גם הנותן על מנת שיחיה בני וגם המתפאר בצדקה וזהו "פזר נתן לאביונים", פזר ר"ת פעמון זהב רמון, ובכל זאת "צדקתו עומדת לעד", דכמו שמותר לתת על מנת שיחיה בני, מותר לתת גם על מנת להתפאר, [א.ה. אמנם העיר המגיה מדברי הרמ"א יו"ד רמט יג שכתב שם שאסור להתפאר בצדקה שנותן ואם מתפאר לא די שלא מקבל שכר אלא שמענישים אותו על כך, וצ"ע].

דרך אגב ראיתי ששאלו את הגר"ח קנייבסקי זצ"ל האם לעשות סיום הש"ס וכדו' בצניעא וענה שכדאי לעשות בפרסום כדי שיהיה תועלת שגם אחרים ירצו לעשות, כמובן שכל מקרה יש לדון לגופו.

דרך אגב, שואלים למה הגמ' אומרת שמי שנותן ע"מ שיחיה בנו הרי זה 'צדיק גמור', וביאר אאמו"ר הרה"צ ר' ברוך צוק"ל ואמר: "העיקר שלעניי יהיה מה לאכול", [א.ה. ויעו"י בית הלוי דרוש א' שאמר כעין זה ושואל שלכא' זה תליא בטעם מצות צדקה ועיי"ש עוד טעם למה בצדקה מהני גם שלא לשמה].

כאלה שמושה רבינו לא הצליח להעלות בדעתו איזה דבר קדוש אפשר לעשות עם התרומה הזו, משום שזה היה בדרגה כל כך נמוכה ועל זה גילו לו משמים שמהכסף הזה עשה ווים לעמודים' דהיינו שכאשר מחברים את אותן נדבות שנהיו מחוברות לקודש אז יש להם מקום בקדושה,

ווים לעמודים מלשון ו' החיבור, כמו שביארנו בס"ד בהזדמנות אחרת שהאות ו' מסמלת קשר וזה היה גם התפקיד של קרשי המשכן, שהם החיבור של האדם לקב"ה וידוע שהאות ו' היא אות התורה כי בה אנו מתקשרים אליו יתברך, "ישראל ואורייתא וקוב"ה חד הוא",

ידוע הסיפור שלישיבת בוולוז'ין היה מתרים שחזרו על פתחי הנדיבים עבור הישיבה, פעם אחת ראה הנדיב שאותו מתרים מגיע לביתו רכוב על סוס ועגלה ולא הסכים להמשיך בתרומותיו לישיבה, בטענה שאינו רוצה שהכסף שלו ילך עבור סוס... עד שאמר לו ר' חיים מוולוז'ין שהכל תלוי לפי מחשבת הנותן, אם נתינתו היא לשם שמים אז יגלגלו מן השמים שהכסף שהוא תורם ילך לתורה עצמה ואילו אם כוונותיו אינם מושלמות, לא יועיל לו וכספו ילך למקומות לא מספיק טובים.

זכורני סיפור שפעם היה יהודי אמיד, מבוגר וערירי וגבאי בית הכנסת מאוד התמסר למענו וטיפל בו לסעוד אותו וכו' דאג לו לארוחת צהרים וכדו', לאחר כשנתיים קרב ובא יומו של היהודי והגבאי ניגש להתרים אותו עבור בית הכנסת שהרי בין כך לא יהיה לו מה לעשות לאחר מאה ועשרים עם כל הכסף הרב שברשותו, אותו יהודי הסכים לתרום סך אלפיים דולר בלבד, כאשר את שאר הרכוש הוא שומר לעצמו לקבר... הגבאי שמאוד לא מצא חן בעיניו נדיבות ליבו של אותו אדם, לקח את הכסף לשפץ איתו את בית הכסא....

זכרון' מלא - מרמז על זכירת זכויות ועוונות

"וַיִּשֶׂם אֹתָם עַל כְּתֹפֶת הָאֶפֶד אֲבָנֵי זָכָרוֹן לְבָנֵי יִשְׂרָאֵל פְּאֶשֶׁר צָהָה אֶת מִשְׁחָה" (לט ז)

ב"טעמא דקרא" להגר"ח קנייבסקי זצ"ל העיר מדוע כאן כתוב "אבני זכרון לבני ישראל", בכתיב מלא ואילו בפרשת תצוה כתוב חסר,

וביאר שכל מקום שכתוב כתיב מלא הרי זה לטובה וכשכתוב כתיב חסר הרי זה גם לרעה, כמו שכתוב לגבי סוטה "מנחת זכרון מזכרת עון" (במדבר ה טו), וכן דרשו בספרי אין אלא מזכרת עון מזכרת זכות מנין וכו',

לכן בפרשת תצוה שהיו לפני חטא העגל היה רק מזכרת זכות, אבל לאחר חטא העגל הכתיב מלא כיון שיש גם זכות וגם חובה.

וקשה לי על זה שבדרך כלל, כתיב מלא מסמל טוב וכתיב חסר מסמל חסרון, מצאנו כן בדרך כלל שחסר מסמל חסרון, כמו

המספר ה"י, בציווי המשכן, בתפילה, בן

ה"י לחופה

"בבאם אל אהל מועד וקרבנתם אל המזבח וקצו פאשר צנה
יי את משה" (מ לב)

כתב בעל הטורים:

"כאשר צוה ה' את משה כתיב על כל דבר ודבר כנגד מה שאמר משה מחני נא הרבה להזכירו. והם י"ח פעמים כאשר צוה ה' את משה וככל אשר צוה ה' את משה וכנגדם תקנו י"ח ברכות ואחד כאשר צוה ה' כן עשו ותקנו כנגדו ברכת המינים ויש בהם קי"ג תיבות וכן בסופי הברכות כמו ברוך אתה ה' מגן אברהם ברוך אתה ה' מחיה המתים ובהם קי"ג תיבות וקי"ג פעמים לב בחומש שצריכין כוונת הלב". עכ"ל.

דרך אגב, בחידושי הגרי"ז שואל למה התורה חוזרת על כל דבר ודבר שעשו כמו שצויה השם?

ומתוך הגרי"ז דהנה יש נדון האם אפשר לצמצם או א"א לצמצם, ואם א"א לצמצם כיצד ניתן לקיים את מידות כל המשכן בדיוק וכן הקשו בגמ' (בכורות יז) "תא שמע ממדת כלים, ממדת מזבח" ומתוצאת הגמ': "שאני התם דרחמנא אמר עביד ובכל היכי דמצית למיעבד ניהא ליה (דברי הימים א כח-יט) 'הכל בכתב מיד ה' עלי השכיל'."

לפי"ז אומר הגרי"ז דהתורה באה להשמיע לנו שכאן היה משהו מיוחד שמשה רבינו הצליח לצמצם ולעשות בדיוק.

במשנה כתוב בן י"ח לחופה,

כותב בעל הטורים (ויקרא כא יג) שהרמז מהפסוק "והוא אשה בבתוליה יקח", "והוא בגימ' י"ח, וכן 'והוא' כחתן יוצא מחופתו.

בספר תוספות השלם כתוב בזה"ל:

"ויסגר, ס' סתום לפי שסוגרה למיתה ועל ידה נתגרשה מן הגן שהוא ס' ידות מעל העולם באלפא ביתא מא' ועד ס' י"ח אותיות על שם בן י"ח שנים לחופה והוא שרמז משה והוא אשה בבתוליה יקח כמנין והוא וכן הוא כחתן וכן י"ח פעמים אשה בבראשית מאשר לקח מן האדם לאשה עד והאדם ידע את חוה אשתו וכן י"ח אשה בפרשת סוטה מן תשטה אשתו עד והאשה ההיא תשא את עונה וכן י"ח אשה בפרשת עריות באחרי מות ובקדושים תהיו לבד מן את זכר לא תשכב משכבי אשה והאשה לה י"ח ימים, (ז) של נדות וי"א של זיבות", עכ"ל.

עוד יש לרמז: "מצא אשה מצא טוב", טוב גימ' 17 מיד בסיום שנת השבע עשרה צריך להתחיל למצוא את זיווגו,

הבית ישראל פעם שאל בחור למה לא מחפש להתחתן הרי בן י"ח לחופה ואמר לו אני מאריך בשמו"ע, ענה לו הבית ישראל: "מי שמאריך בשמו"ע מפסיד קדושה..."

ענן ד' בגימ' קו"ץ

"כי ענן יי על המשכן יומם ואש תהיה לילה בו לעיני כל בית
ישראל בכל מסעיהם" (מ לח)

לעיני כל בית ישראל,

במענה של תורה בשם הגר"א כתוב שעמוד הענן היה כל הזמן ורק הנביאים זכו לראותו, אבל משה רבינו ביקש "ילך נא ד' בקרבנו", אז הבטיחו השם יתברך "נגד כל עמך אעשה נפלאות", זה מה שקרה כעת שהענן היה לעיני כל ישראל,

ענן ד', ענן בגימ' 170 ועוד 26 (כמנין שם הוי"ה) = 196, זה בגימ' קו"ץ, היינו הקוץ, האמונה שמבדילה בין ד' אחד, לאל אחר, ההפרש בין ד' לר' בגימ' (4=200-196) קוץ וזה גם ההבדל בצורת האות, הקוץ של הד' מבדיל בינו לאות ר',

ביומא למדנו שהשעיר של העזאזל היו לוקחים לצוק שהיה חד, צוק אותיות קוץ. ומעניין עוד ששם הכפרה של כל עם ישראל וכפורים זה כפורים,

הבחור היקר שרביני ניי' בשם הר"ר שמעון מאמשינוב, שפורים במילוי [פי, ואו, ריש, יוד, מם] עולה - 713 בגימ' תשובה. כי כיפורים כ-פורים, תשובה מאהבה,

שאלו את הגאון ר' דוד פוברסקי זצ"ל כיצד מקיימים את דברי חז"ל "משנכנס אדר מרבין בשמחה"? וענה: "מרבין בלימוד המוסר", פורים הוא זמן גדול לתשובה מאהבה.

[א.ה. משהו אמר פעם, אם לא למדת מוסר שבוע לפני פורים, קשה להניח שהשמחה שלך בפורים באה ממקום של רוממות, יותר מסתבר שממקום אחר היא באה...]

"חזק חזק ונתחזק"

ג' פעמים חזק בגימ' משה,

בפעם השלישית אומרים "ונתחזק" יש כאן תוספת של האותיות 'תנו', יש לרמז שהכוונה - משנה,

דהיינו גם התורה שבעל פה, שאי אפשר זה בלא זה,

וכפי שהבאנו שיצא פעם לשאול את הגר"מ שפירא זצ"ל, איך יתכן שישראל מונין ללבנה והגויים לחמה שהיא לכא' מקור השפע?

ואמר לי שהגויים מנסים לקבל ישר מהחמה, ללמוד את התנ"ך עצמו, אך אנחנו יודעים שכך לבד אי אפשר רק דרך התורה שבעל פה, זה סוד הלבנה שמקבלת מהחמה,

וזה גם מתאים לעניינא דיומא שבפורים כתוב "הדר קבלוה בימי אחשוורוש", דזה היה על התורה שבעל פה,

פנינים יקרים על ספר התהלים (ג')

מאוצרו של זקנינו ה"בית אברהם" מלוצק (תל אביב) זצוקללה"ה

"תנו עז לאלקים על ישראל נא ותו וצו בשחקים" (סח לה),

גדולתו שוכנת על היהודים, כי הם מגדלים אותו שעל ידי ישראל כולם רואים את ההטבה הגדולה שלו לעמו.

"וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק" (עה יא)

קשה היה לו לומר 'ארומם קרנות צדיק', כמו שהתחיל לומר 'אגדע'?

אך אם יפול הרשע במילא יקום הצדיק, כי כשזה קם זה נופל קם וכו',

"וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק" (עה יא)

היינו מן מילת 'רשעים' [נגדע האותיות] ר"מ ונשאר יש"ע, "תרוממנה קרנות צדיק" נשאר אותיות ד"י גימטריא דוד מרומז על דוד בן ישי.

"וכל קרני רשעים אגדע תרוממנה קרנות צדיק" (עה יא)

"וכל קרני רשעים אגדע", הלשון קרן כמו הקרן קיימת לעוה"ב, אגדע, "תרוממנה קרנות צדיק", שהקרן שלו קיימת לעוה"ב בזה שלא אתן לו כלום בעוה"ז.

"אל תזכר לנו עונת ראשנים מהר בקדמונו רחמיך פי ולונו מאד" (עט ח)

העוונות שהיו נחשבים אצל הראשונים כעוונות אל תחשיב לנו כי בזמנים של היום והקשיים אין ראוי שיתחייבו עליהם, מגאון.

"למנצח לעבד יי לדוד: נאם פשע לרשע בקרב לבי אין פחד אלקים לנגד עיניו" (לו א-ב)

מהה"ק מזידיטשויב "נאום פשע לרשע בקרב לבי אין פחד", אין בלבי מורא מלעבור עבירה בפשיעה חלילה, אבל מתי כן יש בי מורא, "אלקים לנגד עיני", כאשר עסוק אני במצוה בעבור זה יש לי פחד (א.ה). יראת הרוממות בשעת עשיית המצוה).

"מי מצעדי גבר כוננו ודרכו יחפץ" (לז כג)

מדוע לוקחים תיקון אצל אורח מחמת "מד' מצעדי גבר כוננו" (תהלים לז כג) נמצא אדם שליח של ד' ושליח צריך לראות לתקן את דרכו ולא לעוות [א.ה. ע"פ מאמר הגמ' "לתקוני שדרתיך ולא לעוותי" (כתובות פה.)] ולכן תובעים ממנו שיתן תיקון לתקן מעשיו,

"נער הייתי גם זקנתי ולא ראיתי צדיק נצטב וזרעו מבקש לחם" (לז כה)

'לא ראיתי צדיק נעזב' - מצדקתו, אפילו כשרואה שזרעו מבקש לחם...

"פי לא במותו יקח הפל לא ירד אחריו כבודו" (מט יח)

פירוש, לא יקח בעד מותו כל הון מהעה"ז. [א.ה. כוונת רבינו לכא' שלא יועיל לו כל הונו להאריך את קצבת ימי חייו שנקצבו לו משמים].

"יבא אלקינו ואל יתירש אש לפניו תאכל וסביבו נשערה מאד" (ג א)

מלמד שהקב"ה מדקדק עם הצדיקים אפילו כחוט השערה (ב"ק נ א) מדוע? מחמת שהם צריכים לישוב סביבו של הקב"ה לעתיד כענין "צדיקים יושבים" וכו' על כן הם צריכים להיות נקיים ביותר.

השיעור נכתב ונערך מתוך ההקלטה במערכת קול הלשון

ניתן לשמוע שיעורי רמזים על סדר הפרשיות ושיעורים על עניינים בסוגיות הש"ס - דרך בנק התורה שע"י קול הלשון מספר ישיר בנק התורה : 0732951222, או בלחיצה פעמיים כוכבית במספר הרגיל: 036171111 להקיש קוד 642106 ואח"כ קוד כניסה 068068 בחירת מדור וכו' להערות או בקשה לקבל דף זה נא לפנות לכתובת מייל x0527136245@gmail.com כמו-כן ניתן להשיג את הקונטרסים על המועדים בטלפון - 0534142879 או בכתובת מייל הנ"ל